

Aan

Minister

nota

Rapportage 2022 Nationale Adviesgroep Cabelucht
(NAC)

TER BESLISSING

Datum

25 mei 2023

Onze referentie

IENW /BSK-2023/137295

Opgesteld door

Bestuurskern

Afd. Luchtvaartveiligheid

Beslistermijn

5 juni 2023

Bijlage(n)

2

Aanleiding

De Nationale Adviesgroep Cabelucht (hierna: NAC) heeft haar rapportage voor 2022 opgeleverd. U heeft toegezegd de Kamer te informeren over de jaarrapportages van de NAC. Hiertoe ontvangt u bijgaande Kamerbrief en rapportage.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met het verzenden van de rapportage aan de Tweede Kamer middels de aanbiedingsbrief.

Kernpunten

- De NAC heeft per instellingsbesluit¹ de taak u te adviseren over de vermeende relatie tussen de gezondheidsklachten van vliegend personeel en de blootstelling aan chemische stoffen in de cabinelucht, en rapporteert jaarlijks aan u.
- In 2022 heeft de NAC gewerkt aan het opstellen van concrete adviezen, zoals:
  - Een adviesnotitie m.b.t. kennisvergroting en bewustwording van kwaliteit van cabinelucht die de NAC verwacht te kunnen aanbieden aan u in 2023. Dit betreft een notitie over training van cabine-, cockpit- en technisch personeel over cabinelucht en meldingprocedures.
  - Een adviesnotitie die beschrijft hoe onderhoudspersoneel geuren kan opmerken tijdens het onderhoud van vliegtuigen, de mogelijke gezondheidsrisico's hiervan en de mogelijkheid om sensoren en meetinstrumenten in te zetten om vreemde geuren op te sporen.
- Daarnaast beschrijft de NAC in de jaarrapportage de stand van zaken van verschillende (internationale) onderzoekstrajecten, zoals
  - het CEN² Europees technisch rapport over de luchtkwaliteit in de cabine van burgervliegtuigen, waaraan TNO en RIVM middels de NEN³ hebben gewerkt. Dit rapport bevat aanbevelingen over o.a. het meten van chemische stoffen in de cabinelucht, het monitoren van luchtkwaliteit, preventieve maatregelen en training van vliegend

¹ Besluit van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, van 8 september 2020, nr. IENW/BSK-2020/168657, tot instelling van een Nationale Adviesgroep Cabelucht (Instellingsbesluit NAC)

² Comité Européen de Normalisation

³ Stichting Koninklijk Nederland Normalisatie Instituut

personeel. Volgens de NAC biedt dit rapport handvatten voor luchtvaartmaatschappijen en vliegtuigbouwers om een veilige omgeving te waarborgen in de cabine van vliegtuigen met betrekking tot chemische stoffen.

- de stoffevaluatie van TCP⁴ onder de Europese stoffenwetgeving REACH⁵, waarvan Nederland vertegenwoordigd door RIVM in 2021 een conclusiedocument heeft geschreven. Hierin wordt o.a. geconcludeerd dat de aangeleverde informatie geen aanleiding geeft om de huidige blootstellingslimiet voor TCT te verlagen of TCP te classificeren voor neurotoxiciteit.
  - het EASA CAQIII onderzoek naar de mogelijk schadelijke effecten van met motorolie verontreinigde cabinelucht, dat in 2022 is begonnen en waaraan het RIVM deelneemt⁶.
- In de Kamerbrief spreken we belangstelling uit voor de aankondigde adviezen van de NAC en onze waardering dat de NAC er dit jaar naar streeft om te komen tot concrete adviezen en zich wederom inzet om kennis te delen ten aanzien van cabinelucht. Daarnaast wordt in de brief het belang onderstreept van internationale onderzoeken, omdat vliegtuigen worden gebouwd op basis van internationale regels en door internationale instanties worden gecertificeerd. De verwachting is dat de NAC mede door deze werkzaamheden handvatten kan bieden om op nationaal niveau een gezonde werkomgeving te kunnen garanderen, waar geen gezondheidsschade door werk kan ontstaan.
  - Tot slot wordt in de brief de toezegging gedaan om in afstemming met betrokken partijen actief aan de slag te gaan met de aangekondigde adviezen en de TK op de hoogte te houden van de opvolging.

Krachtenveld

- De NAC bestaat per instellingsbesluit uit vertegenwoordigers van werknemers, werkgeversorganisaties en onderzoeksinstituten. Punt van aandacht, ook beschreven in de rapportage, is dat TNO heeft aangegeven per 2023 haar lidmaatschap op te zeggen. TNO is door IenW gevraagd het besluit te heroverwegen, omdat er zeer aan wordt gehecht dat de unieke kennis en kunde van TNO behouden blijft voor de NAC. Inmiddels zijn er hernieuwde contacten tussen de NAC en TNO, waarover IenW wordt geïnformeerd. Hieruit kan o.a. worden gezien of en hoe verdere samenwerking mogelijk kan zijn.
- Verschillende partijen volgen de ontwikkelingen omtrent cabinelucht op de voet. Een aantal partijen heeft in 2022 aan het RIVM bezwaren geuit over de conclusies die het RIVM, namens Nederland als evaluerend lidstaat, heeft getrokken na de REACH-evaluatie van TCP. Het RIVM is in gesprek gegaan met de brievenrichters en heeft een aantal keer schriftelijk gereageerd richting hen. Hierin heeft het RIVM aangegeven dat Nederland als evaluerend lidstaat bij haar standpunt blijft en geen reden ziet om de conclusies van het REACH-onderzoek aan te passen.
- Ook IenW is geattendeerd op de kritiek van de brievenrichters aan het RIVM. Op 2 maart 2023 is IenW het gesprek aangegaan met deze partij om het bestuurlijke proces toe te lichten. Dit gesprek is door hen als positief ervaren.

---

⁴ tricresylfosfaat

⁵ Verordening (EU) nr. 1906/2006

⁶ Onderzoekstraject 'Cabin Air quality assessment of long-term effects of contaminants' van de European Union Aviation Safety Agency

Datum

25 mei 2023

IENW /BSK -2023/137295

Opgesteld door Bestuurskern
Afd. Luchtvaartveiligheid

Bijlage(n)

3

Datum

25 mei 2023

Onze referentie

ENW /BSK-2023/137295

Opgesteld door Bestuurskern
Afd. Luchtvaartveiligheid**Bijlage(n)**

3

Toelichting*Politieke context*

- Op 29 augustus 2022 is de beantwoording Kamervragen van het lid van Esch (PvdD) aan de ministers van SZW en IenW over ziekmakende cabinelucht in vliegtuigen aan de Kamer verzonden⁷.

Communicatie

- Nadat u de rapportage aan de Tweede Kamer heeft verzonden, zal deze openbaar worden gemaakt via de RIVM website.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief jaarrapportage NAC 2022	De aanbiedingsbrief aan de TK.
03	Jaarrapportage NAC 2022	De jaarrapportage opgesteld door de NAC voor 2022.

---

⁷ Kamerstuk 2022Z13208